

KÄSKKIRI

Töötervishoidu ja -ohutust väärtustava töökeskkonna arendamine

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

1. Üldsätted

1.1. Käskkirjaga reguleeritakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 3 lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse 9. juuni 2022. a istungil protokollilise otsusega heaks kiidetud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027” (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi 4 „Sotsiaalsem Eesti“ erieesmärgi (d) „Edendada töötajate, ettevõtete ja ettevõtjate kohanemist muutustega ning aktiivse ja tervena vananemist ning tervislikku ja hästi kohandatud töökeskkonda, kus ohjatakse terviseriske“ meetme 21.4.3.1 „Kõrge tööhõive taseme saavutamine ja hoidmine“ ja sellega seotud sekkumise 21.4.3.11 „Töötervishoiu ja -ohutuse teenuste kujundamine“ elluviimiseks toetuse andmise tingimusi (edaspidi *TAT*) ja korda.

1.2. Käskkirjas sätestatud tegevusteks antav toetus ei ole riigiabi konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 tähenduses ega vähese tähtsusega abi konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses.

1.3. Käskkirjas sätestatud kulude abikõlblikkusele, toetuse kasutamisele ja maksmisele, toetuse tagasinõudmisele ja tagasimaksmisele ning elluviija ja partneri kohustuste osas kohaldatakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrust nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) käskkirjas toodud erisustega.

1.4. Toetuse andmise ja kasutamisega seotud teavet ja dokumente esitatakse ning toimetatakse kätte *ÜSS2021_2027* § 21 lõikes 3 sätestatud e-toetuse keskkonna kaudu. Kui selles keskkonnas ei ole vastava dokumendiliigi esitamist ette nähtud, esitatakse digitaalselt allkirjastatud dokument elektrooniliselt või toimetatakse kätte menetlusosalise elektronposti aadressil.

2. Rakendusasutus, rakendusüksus, elluviija ja partner

2.1. Rakendusasutus on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

2.2. Rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus.

2.3. Elluviija on Tööinspektsioon, partner on Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus.

3. Toetuse andmise eesmärk ja tulemused

3.1. Punktis 4.1 nimetatud tegevuste eesmärk on suurendada tööandjate ja töötajate teadlikkust:

3.1.1. tervist hoidvast ja töövõimet edendavast töökeskkonnast ning erinevatest töösuhete aspektidest, võttes arvesse kohalikku eripära;

3.1.2. osalise või puuduva töövõimega (edaspidi *vähenenud töövõime*) või ajutise töövõimetusega inimeste tööhõivest;

3.1.3. tööohutusnõuetest ja töövõimekaotust põhjustavate terviseriskide maandamisest;

3.1.4. töötingimustest ja tervislike töötingimuste kujundamise võimalustest, parandada teabe edastamist, vahendamist, töötlemist ja kättesaadavust ning tõhustada töökeskkonna ja töösuhete järelevalvet.

3.2. Punktis 4.1.1 nimetatud tegevuste toetamise tulemusena on tõusnud punktis 5.1.–5.3. nimetatud sihtrühma teadlikkus töövõime hoidmise ja parandamise võimalustest ning sihtrühm rakendab neid teadmisi järjepidevalt töötingimuste edendamisel. Tehes koostööd sidusgruppidega, tööandjatega ja sotsiaalpartneritega ning teavitades avalikkust erinevate kommunikatsioonikanalite kaudu võimalustest, õigustest, kohustustest ja parimast praktikast, mis on aidanud vähenenud töövõimega inimesi tööturule tuua ja neid seal hoida, on tööandjate ja töötajate teadlikkus suurenenud ning suhtumine vähenenud töövõimega inimeste vajadustesse muutunud toetavamaks.

3.3. Punktis 4.1.2 nimetatud tegevuse toetamise tulemusena on koolitatud ja vajaliku pädevusega Tööinspektsiooni teenistujad, kes on teadlikud tööõnnetusi ja seeläbi inimeste töövõime vähenemist põhjustavatest ohuteguritest ning erinevate tegevusvaldkondade töökeskkondadest ja töövormidest.

3.4. Punktis 4.1.3 nimetatud tegevuse tulemusena on Tööinspektsiooni ülesannete ja eesmärkide saavutamine toetatud efektiivsemal moel – ressursisäästlikult, vähendades ettevõtjate halduskoormust ning luues lihtsust ja selgust Tööelu portaali ning Tööinspektsiooni iseteeninduskeskkonnaga seotud teenuste kasutamisel. Tööelu teenused toetavad tööandjaid hea töökeskkonna loomisel ning hõlbustavad Tööinspektsiooni ja tööandjate vahelist suhtlust.

3.5. Toetatavate tegevuste puhul arvestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706), artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid.

3.6. Toetatavad tegevused panustavad Riigikogu 12. mai 2021. a otsusega heaks kiidetud Eesti riigi pikaajalise arengustrategia „Eesti 2035“ (edaspidi „Eesti 2035“) aluspõhimõtete hoidmisesse ning sihi „Eestis elavad arukad, tegusad ja tervist hoidvad inimesed“ alasihi „Tervist hoidev inimene“ näitaja „Tervena elada jäänud aastad“ saavutamisse.

3.7. Punktis 3.6 nimetatud aluspõhimõtete hoidmist ja sihi saavutamist soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi ja ligipääsetavust toetaval moel hinnatakse järgmiste „Eesti 2035“ näitajatega:

3.7.1. tervena elada jäänud aastad;

3.7.2. soolise võrdõiguslikkuse indeks;

3.7.3. hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik;

3.7.4. tasakaalustatud regionaalne areng;

3.7.5. ligipääsetavuse näitaja.

3.8. Toetuse andmisel lähtutakse majandus- ja tööstusministri 31. jaanuari 2025. a käskkirjaga nr 12 „Tööturuprogrammi ja soolise võrdsuse ja võrdse kohtlemise programmi kinnitamine aastateks 2025–2028“ kinnitatud lisas 1 „Tööturuprogramm 2025–2028“ esitatud meetme „Kõrge tööhõive taseme saavutamine ja hoidmine“ tegevusest „Tööelu kvaliteedi parandamine“.

4. Toetatavad tegevused

4.1. Toetust antakse järgmistele tegevustele, mis panustavad punktis 3.1 nimetatud eesmärki, punktis 3.2–3.4 nimetatud tulemustesse ning punktis 6 nimetatud näitajatesse:

4.1.1. tööandjaid ja töotajaid toetavad tegevused töökeskkonna edendamiseks:

4.1.1.1. teavitus- ja kaasamistegevus;

4.1.1.2. nõustamis- ja konsulteerimistegevus;

4.1.1.3. koolitustegevus;

4.1.2. Tööinspeksiooni võimekuse suurendamine teenistujate arendamise ja institutsionaalse suutlikkuse parandamise kaudu;

4.1.3. infotehnoloogiliste lahenduste väljatöötamine ja arendamine.

4.2. Punktis 4.1 nimetatud tegevuste planeerimisel ning elluviimisel järgitakse soolise võrdõiguslikkuse, võrdse kohtlemise ja ligipääsetavuse põhimõtteid. Arvestatakse eri soost ja rahvusest sihtrühma liikmete ning erivajadustega inimeste vajadustega, tagades neile võrdsed võimalused tegevustes osaleda. Teavitus- ja koolitustegevuste planeerimisel võetakse arvesse tööturu soolist segregeeritust ja käsitletakse olulisemaid ohutegureid (sealhulgas ahistamine ja vägivald) töökeskkondades ja töösuhetes töökohtadel, kus töötavad peamiselt mehed, ning töökohtadel, kus töötavad peamiselt naised. Kõik teavitus- ning kaasamistegevused, nõustamis-, konsulteerimis- ja koolitustegevused, teenistujate arendamistegevused ning avalikkusele suunatud infotehnoloogilised lahendused peavad olema nelja puudeliigi (nägemis-, kuulmis-, liikumis- ja intellektipuue) suhtes ligipääsetavad füüsiliselt ja digitaalselt. Töötajad ja tööandjad on teadlikud ligipääsetavuse olemusest ja selle olulisusest. Tööandjad on teadlikud, kuidas ligipääsetavust töökohas ohutult tagada. Lisaks eeltoodule arvestatakse tasakaalustatud regionaalarengu kontekstis ka piirkonnaspetsiifilisi vajadusi.

4.3. Toetatavad tegevused vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 nõuetele, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), mistõttu ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärke nimetatud määruse artikli 17 tähenduses. Samuti ei põhjusta kavandatud tegevused täiendavaid negatiivseid keskkonnamõjusid.

4.4. Tegevuste elluviimiseks vajalike teenuste ja toodete hankimisel järgitakse keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume, tagades sellega jätkusuutlikkus ja vastavus keskkonnanõuetele. Infomaterjalide koostamisel ning väljaandmisel, koolituste, teavitus- ja muude sarnaste ürituste korraldamisel eelistatakse keskkonnasäästlikke lahendusi, et vähendada ressursikasutust ja ökoloogilist jalajälge.

5. Sihtrühm

5.1. Punktis 4.1.1.1 nimetatud tegevuse sihtrühm on tööandjad, töotajad, Tööinspeksiooni teenistujad ja laiem avalikkus.

5.2. Punktis 4.1.1.2 nimetatud tegevuse sihtrühm on tööandjad, töötajad, tööealised vähenenud töövõimega isikud ja ajutise töövõimetusega isikud.

5.3. Punktis 4.1.1.3 nimetatud tegevuse sihtrühm on ettevõtete ja organisatsioonide töökeskkonnaspetsialistid.

5.4. Punktis 4.1.2 nimetatud tegevuse sihtrühm on Tööinspektsiooni teenistujad.

5.5. Punktis 4.1.3 nimetatud tegevuse sihtrühm on tööandjad, töötajad ja Tööinspektsioon ja avalikkus.

6. Näitajad

	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase	Vahe-sihttase (2024)	Sihttase (2029)	Selgitav teave
Rakendus-kava väljundi-näitaja	Töötingimuste, töötervishoiu ja ohutuse alaste arendatud lahenduste arv	0	5	12	Tegevuse 4.1.3 näitaja.
TAT-spetsiifilised näitajad	Tegevus 4.1.1 Tööandjaid ja töötajaid toetavad tegevused töökeskkonna edendamiseks				
	4.1.1 Tööandjaid ja töötajaid toetavate tegevuste arv	0	19	130	Näitaja sisuks on ellu viidu teavitusüritused, välja antud teavitusmaterjalid jms. Allikaks on elluviija aruanded.
TAT-spetsiifilised näitajad	Tegevus 4.1.2 Tööinspektsiooni võimekuse suurendamine teenistujate arendamise ja institutsionaalse suutlikkuse parandamise kaudu				
	4.1.2 Teenistujate kompetentsi suurendavate tegevuste arv	0	25	170	Näitaja sisuks on läbi viidavad koolitused jms. Allikaks on elluviija aruanded.
TAT-spetsiifilised näitajad	4.1.3 Infotehnoloogiliste lahenduste väljatöötamine ja arendamine				
	4.1.3 Tehtavate arenduste arv	0	5	12	Panustab otseselt rakenduskava väljundinäitajasse. Allikaks on elluviija aruanded.

7. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood on 1. jaanuar 2022. a kuni 31. detsember 2029. a.

8. Eelarve

Toetatavate tegevuste eelarve on 23 589 586 eurot, millest ESF+ toetus on 70 protsenti ehk 16 512 710,20 eurot ning riiklik kaasfinantseering 30 protsenti ehk 7 076 875,80 eurot. Eelarve aastate ja kulukohtade kaupa kehtestatakse käskkirja lisas (lisatud).

9. Kulude abikõlblikkus

9.1. Abikõlblikud on toetatavate tegevuste elluviimisega kaasnevad personali-, transpordi- ja lähetuskulud ning tegevustest teavitamise kulud.

9.2. Abikõlblikud otsesed kulud on:

9.2.1. väliskoolituse ja -lähetuse kulud Euroopa Liidu liikmesriikides, Norras, Liechtensteinis, Šveitsis ja Islandil. Väljaspool Euroopa Liitu tekkinud kulud võivad moodustada kuni kolm protsenti punktis 8 esitatud eelarvest;

9.2.2. tegevuste elluviimise toetamiseks mõeldud meeskonnakoolituste, inspiratsioonipäevade, konverentside ja sarnaste ürituste kulud (sh ruumide rendikulud ning erisoodustumaks);

9.2.3. tegevuste, kaasa arvatud infotehnoloogiliste lahenduste levitamiseks ja tutvustamiseks korraldatavate meedia- ja kommunikatsioonialaste tegevuste ja ürituste kulud;

9.2.4. tegevuste elluviimisega kaasnevad personali- ja transpordikulud;

9.2.5. infotehnoloogiliste lahenduste väljatöötamise käigus tekkiv otseselt arendusega seotud hoolduskulu;

9.2.6. ligipääsetavuse tagamise kulud kõikides tegevustes, kus võivad osaleda erivajadusega inimesed, ligipääsetavusealased avalikkusele suunatud info- ja kommunikatsioonitegevused.

9.3. Kaudsed kulud moodustavad 15 protsenti otsestest personalikuludest.

10. Toetuse maksmise tingimused ja kord

Toetust makstakse ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 1 alusel. Makse aluseks olevaid dokumente esitatakse vähemalt üks kord kvartalis, kuid kõige sagedamini üks kord kuus. Kaudsete kulude puhul makstakse toetust ühendmääruse § 28 lõike 4 alusel.

11. Elluviija kohustused

11.1. Elluviija kohustab:

11.1.1. esitada rakendusasutuse nõudmisel käskkirja punktis 8 esitatud eelarvejaotuse aastate ja eelarveartiklite kaupa;

11.1.2. esitama rakendusasutusele kvartali lõpu seisuga eelarve täitmise aruande hiljemalt kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks;

11.1.3. esitama rakendusüksusele toetuse maksete prognoosi 15 tööpäeva jooksul arvates käskkirja jõustumisest;

11.1.4. esitama rakendusüksusele 10. detsembriks või kümne tööpäeva jooksul arvates eelarve kinnitamisest toetuse maksete prognoosi järgmise eelarveaasta kohta;

11.1.5. esitama rakendusüksusele järelejäanud eelarveaasta kohta uue toetuse maksete prognoosi esimesel võimalusel, kui esitatavates maksetaotlustes toodud toetuse maksete summad erinevad punktis 11.1.4 nimetatud prognoosis toodust vähemalt 25 protsenti;

11.1.6. tagama füüsilise ja digitaalse ligipääsetavuse kõikides tegevustes, millega võivad puutumust omada erivajadustega inimesed.

11.2. Elluviija ei täida ühendmääruse § 10 punktis 5 sätestatud kohustust.

12. Aruandlus

12.1. Elluviija esitab rakendusüksusele tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande koos lisadega iga aasta 20. jaanuariks ja 31. juuliks vastavalt 31. detsembri ja 30. juuni seisuga. Kui tegevuste alguse ja esimese vahearuande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtpäevaks.

12.2. Elluviija esitab rakendusüksusele tegevuste elluviimise, eesmärgi, tulemuste ja näitajate saavutamise kohta lõpparuande hiljemalt 17. jaanuariks 2030. a.

12.3. Kui vahearuande ja lõpparuande (edaspidi koos *aruanne*) esitamise vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse vaid lõpparuanne. Aruanded esitatakse e-toetuse keskkonnas etteseadistatud vormil.

12.4. Rakendusüksus kontrollib kümne tööpäeva jooksul aruande laekumisest, kas aruanne on nõuetekohaselt täidetud.

12.5. Kui vahearuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus vahearuande.

12.6. Vahearuandes puuduste esinemise korral annab rakendusüksus elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Nimetatud tähtaja jooksul uuesti esitatud nõuetekohase vahearuande kinnitab rakendusüksus viie tööpäeva jooksul.

12.7. Lõpparuandes puuduste esinemise korral annab rakendusüksus elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks.

12.8. Kui lõpparuandes puudusi ei esine või puudused on kõrvaldatud, teavitab rakendusüksus viie tööpäeva jooksul rakendusasutust nõuetekohase lõpparuande esitamisest. Kui rakendusasutus rakendusüksust viie tööpäeva jooksul lõpparuande puudustest ei teavita, kinnitab rakendusüksus lõpparuande.

12.9. Lõpparuandes esitatakse lisaks vahearuandes nõutavale infole teave tegevuste panustamisest „Eesti 2035“ näitajatesse, millega hinnatakse horisontaalsete põhimõtete edenemist.

13. Käskkirja muutmine

13.1. Kui ilmneb vajadus toetatavaid tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluviija rakendusasutusele põhjendatud taotluse.

13.2. Rakendusasutus edastab taotluse arvamuse avaldamiseks rakendusüksusele. Rakendusüksusel on õigus teha ettepanekuid rakendusasutuse näidatud tähtpäevaks.

13.3. Käskkirja muutmist ei saa taotleda sagedamini kui üks kord kuue kuu jooksul, välja arvatud juhul, kui taotluse esitamiseks on rakendusasutuse ja rakendusüksuse nõusolek.

13.4. Eelnevalt rakendusasutusega kirjalikult kooskõlastades ei muudeta käskkirja, kui muudetakse eelarvet nii, et kinnitatud eelarve kuluridasid ei muudeta ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt rohkem kui 15 protsenti ja punktis 8. nimetatud toetuse eelarve ei muutu.

14. Finantskorrektsioonid

Finantskorrektsioone teeb rakendusüksus vastavalt ühendmääruse §-dele 34–37.

15. Vaide esitamine

Rakendusüksuse toimingute või otsuste peale esitatakse vaide enne halduskohtule kaebuse esitamist ÜSS2021_2027 § 31 kohaselt. Vaide lahendab rakendusüksus.

16. Rakendussäte

Tervise- ja tööministri 6. juuli 2022. a käskkirja nr 97 „Töötervishoidu ja -ohutust väärtustava töökeskkonna arendamine“ tunnistatakse kehtetuks.

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Lisa: Toetatavate tegevuste eelarve kulukohtade kaupa